

IMELLA-PROSJEKTET
Vikingskipet
Øystein Omar Aas

IMELLA-prosjektet er gått ut frå Sør-Troms Regionråd, som er eit regionalt samarbeid for kommunane Kvæfjord, Harstad, Skånland, Ibestad, Lavangen, Salangen og Gratangen. Bjarkøy kommune var også med i gruppa. Prosjektleder er Nina Dons-Hansen.

IMELLA-prosjektet seier om seg sjøl:

Prosjektets formål er å bidra til samarbeid, nyskaping, styrking og vidareutvikling av næringer og organisasjonar tilknyttet kultur, reiseliv, opplevelser, kulturarv og lokal stedsutvikling.

Dei tenker seg å etablere kulturelle bygg/anlegg i kvar kommune, som bind saman kommunane i ei «opplevelsesrute» i Sør-Troms. Til no er det bl.a. bygd Fabeløya naturlekepark i Ibestad og Morgans skip i Gratangen. Her på Bjarkøy blei det laga eit forprosjekt med utgangspunkt i Tore Hund og vikingehistoria. Hovedmålet med forstudiet var «å avklare hvordan Bjarkøys historie med utgangspunkt i vikingen Tore Hund kan skape muligheter for samfunn, kultur og næring på lokalt og nasjonalt nivå.»

Opp gjennom åra har det vore gjort fleire framstøyt på Bjarkøy for å markere den stolte vikingehistoria. I 1993 blei det drøfta eit mogleg Tore Hund-museum.

På 1990-talet hadde Bjarkøy et vikingspel fleire år på rad.

I det same tiåret fekk øya også ein vikingklubb.

Alle desse tiltaka er no historie.

I forstudiet har fleire lokale krefter medverka, bl.a. Einar Furu, Rasmus Bendiksen, Sven-Erik Eriksen og Bjarkøy skole. På eit arbeidsmøte 27. mai 2013 blei det avgjort dei at prosjektet måtte ligge nede ved den gamle nausttufta i Nergårdsvika. Tidligere ordførar Jorunn Berg kom då med idéen om «det omvendte skip». Først såg dei før seg ein replika, men då kunstnaren Alvin Jensvold kom inn i bildet blei det til eit bygg. Ein stålkonstruksjon med kjølen i veret og glas mellom spanta. Innreiinga skulle vere moderne.

Teikninga av bygget er på forsida av medlemsbladet, og er i sanning eit spektakulært verk.

Einar Furu sa det slik:» *Det tenkte prosjektet på Bjarkøy – en spenstig kjølbue ruvende ved siden av den store nausttufta, et vikingskip i en nærmest symbolsk utforming, vil tale til det moderne mennesket og være en markering av Bjarkøy som et samfunn til alle tider vendt mot havet.*»

Det blei også bestemt å forankre prosjektet gjennom folkemøter på Bjarkøy. På det første møtet på Trudvang den 15. februar var stemninga litt skeptisk. Neste folkemøte var 27. august, og då presenterte Dons-Hansen også teikninga av bygget, og forsamlinga var no heftig og begeistra. På eit styremøte den 3. februar 2014 vedtok styret i historielaget å støtte prosjektet.

Den 11. mars innkalte styret til eit medlemsmøte der Nina Dons-Hansen fortalte om utviklinga etter at dei no hadde vore i hovedstaden og snakka med kulturdepartemenet og politikarar.

Først hadde dei ein prat med riksantikvaren som likte idéen, men meinte bygget måtte stå for seg sjøl, ikkje nær nausttufta. Nausttufta måtte få ei markering og oppgradering, men huset kunne kanskje stå på moloen, utfor Hålogaland Kraft sitt bygg?

Denne plasseringa vil faktisk vere mykje betre, og bygget vil komme meir til sin rett nede ved sjøen.

Mottakinga i departementet var god. Statssekretær Knut Olav Åmås og rådgjevaren var både to positive, og ga fleire gode råd. Eit av dei var at det kunne vere lurt å knytte seg til eit museum med tanke på stabil drift.

Medlemmane i BSHL kom òg med gode idéar, og ein av dei var at store plakatar av teikninga av huset blei hengde opp på Hålogaland Kraft sitt bygg, gjerne med lys. Den saka arbeider vi med.

Forstudiet er altså no ferdig, og neste fase et eit forprosjekt.
Slik presenterer Nina Dons-Hansen hovudmåla:

«På bakgrunn av forstudiets anbefalinger, har forprosjektet som prosjektmål (hovedmål):
Å avklare hvem som skal ta eierskap til vikingskip-bygget og dermed drive hovedprosjektet frem til realisering.

Delmål for forprosjektet:

- Kostnadsberegne skipet/bygget
- Skissere rammene for en driftsplan som garanterer fokus på aktiviteter og dynamikk, spesielt for målgruppen barn/unge
- Skissere omfang og kostnad av reguleringsplanen for området der skipet skal settes opp, inkludert et lekeområde for barn
- Påvirke Troms Fylkeskommunes kulturetat og Riksantikvar til å oppgradere og formidle kulturminnet (nausttomta)
- Involvere prosjektet eller andre relevante aktører i det mulige samarbeidet med alle Stiklestad-relaterte stedene (forsknings- og jubileumsprogram 2030)

Formålet med å bygge skipet er å øke kunnskapsutviklingen om Bjarkøys vikinghistorie. Dette vil på sikt gi muligheter for formidling av den øvrige, rike Bjarkøyhistorien. Bygget vil kunne føre til at nausttomta (kulturminnet) blir oppgradert. Videre vil fokuset som følger med å ta tak i historieformidling av Bjarkøy, gjøre det mulig at Bjarkøy selv og de andre stedene som har plass i den Stiklestad-relaterte historien, vil kunne få sin rettmessige, nasjonale oppmerksomhet.

Målgrupper for det kommende hovedprosjektet vil være:

- 1, Befolkninga i regionen, ref. Regionprosjektet **imella**
- 2, Barn og unge i form av kunnskapsbasert læring (eks via Newton, DKS og andre undervisningsopplegg)
- 3, Tilreisende, både i fritids- og forretningsøyemed»

Så langt er vi komne no. På medlemsmøtet blei det forslått at BSHL kunne fungere som ei ressursgruppe i prosjektet. Det tror vi er bra, og vi meiner vi kan medverke til at prosjektet får den lokale tilknyttinga det bør ha, og ikkje minst sit vi på historiske kunnskar om vår eiga fortid.